

DISKRIMINERINGSNEMNDA

Sak 19/296

A

mot

Fylkesmannen i Oslo og Viken

Uttalelse av 7. juni 2020 fra Diskrimineringsnemnda, sammensatt av følgende medlemmer:

**Ivar Danielsen (nemndleder)
Gislaug Øygarden
Andreas Skoe Cederkvist**

Postadresse
Diskrimineringsnemnda
Postboks 208 Sentrum
5804 Bergen

Telefon
(+47) 90933125

E-post
post@diskrimineringsnemnda.no

Hjemmeside
www.diskrimineringsnemnda.no

Saken gjelder spørsmål om Fylkesmannen i Oslo og Viken har handlet i strid med forbudet mot diskriminering på grunn av funksjonsnedsettelse ved fastsettelsen av antall timer med brukerstyrt personlig assistent, BPA.

Sakens bakgrunn

A fikk diagnosen multippel sklerose, MS, i 1990. Han søkte om 77 timer BPA i uken 17. januar 2018. A fikk innvilget 57 timer BPA i vedtak av 17. mars 2018, og i vedtak av 19. mars 2018 fortsatt bistand fra hjemmetjenesten med gjennomsnittlig 2 timer i uken. A klagde på vedtakene, kommunen opprettholdt de og oversendte de til Fylkesmannen for endelig behandling. Fylkesmannen opphevet vedtaket om BPA som uforsvarlig og mente bl.a. at kommunen ikke hadde beregnet tilstrekkelig tid til trening. Kommunen fattet nye vedtak 2. oktober 2018, med 64 timer BPA i uken og fortsatt bistand fra hjemmetjenesten. A klagde på vedtakene, men fikk ikke medhold hos hverken kommunen eller Fylkesmannen.

A brakte saken inn for Diskrimineringsnemnda ved klage av 8. september 2019. Etter vanlig saksforberedelse ble saken behandlet i nemndas møte 26. mai 2020. Møtet ble holdt som videokonferanse. I behandlingen deltok Ivar Danielsen, Gislaug Øygarden og Anders Skoe Cederkvist. Sekretariatet var representert ved Sunniva Schultze-Florey og Ingelin Gammersvik. Thomas Jørgensen deltok som observatør.

Partenes anførsler

A har i hovedsak anført:

Fylkesmannen i Oslo og Viken har diskriminert A på grunn av funksjonsnedsettelse ved fastsettelsen av antall timer med brukerstyrt personlig assistent, BPA. A vil leve et aktivt liv som andre i samfunnet. Uten å få tilstrekkelig antall timer BPA, hindres han fra et liv som alle andre. Han har på bakgrunn av for få tildelte BPA timer per uke en begrenset mulighet til å leve livet slik han ønsker.

Norge har ratifisert FNs konvensjon om rettighetene for personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Norsk rett på dette området tar utgangspunkt i forsvarlighetsprinsippet, som ble nærmere fastslått i Fusa-dommen (Rt. 1990 s. 874). Forsvarlighet i A sin sak er vurdert etter helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1. CRPD må få betydning for hvordan forsvarlighetsnormen skal vurderes. Det som var forsvarlig før CRPD kan ikke være forsvarlig etter CRPD. Det

motsatte vil bety at CRPD ikke har noen betydning for hvordan personer med funksjonsnedsettelse blir behandlet i Norge.

Når helse- og omsorgstjenesteloven fastslår at tjenestene skal være forsvarlige, er det en såkalt rettslig standard. En rettslig standard kan fylles med nytt innhold når tidene forandrer seg. Mye har forandret seg på tredivet år og Fusa-dommen kan derfor ikke være retningsgivende for hva slags tilbud funksjonshemmede skal få i dette landet. A ønsker at Diskrimineringsnemnda skal vurdere hvilken betydning CRPD har for hans rettigheter til individuell tilrettelegging etter likestillings- og diskrimineringsloven § 20 andre ledd, særlig artiklene 19 om retten til å ha et selvstendig liv og være en del av samfunnet, 20 om personlig mobilitet, 21 om ytringsfrihet og meningsfrihet, og tilgang til informasjon og 29 om deltakelse i det politiske og offentlige liv.

A ber Diskrimineringsnemnda oppheve kommunen og fylkesmannens vedtak, og instruere kommuner og fylkesmenn til å vurdere fremtidige BPA saker etter CRPD. A krever 1 000 000 i erstatning for frihetsberøvelse og psykisk isolasjon på grunn av manglende timer med BPA.

Fylkesmannen i Oslo og Viken har i hovedsak anført:

Fylkesmannen i Oslo og Viken har ikke diskriminert A på grunn av funksjonsnedsettelse ved fastsettelsen av antall timer med brukerstyrt personlig assistent, BPA.

A er innvilget et forsvarlig tilbud. A ønsker seg et tjenestetilbud som går utover hans materielle rettigheter etter helse- og omsorgslovgivningen. Fylkesmannen kan ikke se at kommunen har vektlagt usaklige eller utenforliggende hensyn, eller at kommunens skjønnsutøvelse av andre grunner fremstår som urimelig.

A er innvilget en individuelt tilrettelagt tjeneste ut fra hans behov. BPA er en tjeneste brukeren selv styrer. Brukeren kan være arbeidsleder for ordningen, medvirke ved valg av assistenter, delta ved ansettelse og opplæring, utarbeide turnuslister selv mv. BPA-brukeren står fritt innenfor rammene av vedtaket å avgjøre hvilke oppgaver assistentene skal utføre, så lenge arbeidet faller innenfor det som hører inn under begrepet personlig assistanse. Fylkesmannen har stadfestet at 64 timer BPA per uke er forsvarlig. Tildelte BPA-timer er i tråd med CRPD.

Nemndas vurdering

Likestillings- og diskrimineringsloven § 6 forbyr diskriminering på grunn av funksjonsnedsettelse. Forbudet omfatter diskriminering på grunn av eksisterende, antatte eller fremtidige forhold, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 6 andre ledd. Med diskriminering menes direkte og indirekte forskjellsbehandling som ikke er lovlig etter §§ 9, 10 eller 11.

Likestillings- og diskrimineringsloven § 37 angir bevisbyrdereglene i diskriminerings saker. Etter bestemmelsen skal diskriminering anses å ha skjedd hvis det foreligger omstendigheter som «gir grunn til å tro» at diskriminering har skjedd, og den ansvarlige ikke «sannsynliggjør» at diskriminering likevel ikke har skjedd.

Nemnda er kommet til at klagen ikke fører frem. Spørsmålet for nemnda er om A har fått egnet individuell tilrettelegging av kommunale tjenestetilbud. Retten til individuell tilrettelegging etter likestillings- og diskrimineringsloven § 20 følger også av helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2. Det følger av forarbeidene at retten etter likestillings- og diskrimineringsloven ikke går lengre enn etter helse- og omsorgstjenesteloven, jf. Prop. 81 L (2016-2017) s. 326.

Det følger videre av forarbeidene at Diskrimineringsnemnda skal vise særdeles stor tilbakeholdenhet i slike saker. Det skal mye til før faglige vurderinger av hva som er fornuftig og rimelig individuell tilrettelegging tilsidesettes. I de tilfeller der vurderingene fremstår som klart feilaktige eller dårlig begrunnet, kan likevel nemnda komme til motsatt konklusjon av sektormyndighetene, jf. Prop. 81 L (2016-2017) s. 223 og 226.

Dette utgangspunktet følger også av nemndas praksis. I sak 22/2016 uttalte nemnda at hvis det er angitte behov som ikke er vurdert, kan det være et argument for å gå inn og overprøve. I denne saken er As behov vurdert av kommunen og Fylkesmannen, som har funnet det ikke nødvendig å øke timetallet. A sine behov er grundig vurdert, i to klageomganger, av både kommunen og Fylkesmannen. I første runde fikk A også delvis medhold og økt timetall til trening. Saksbehandlingen fremstår som fullt ut forsvarlig og tilstrekkelig. Det er ikke grunn til å tro at A ikke har fått egnet tilrettelegging.

Diskrimineringsnemnda har etter dette konkludert med at Fylkesmannen i Oslo og Viken ikke handlet i strid med forbudet mot diskriminering på grunn av funksjonsnedsettelse, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 6, overfor A, ved å stadfeste kommunens vedtak.

Uttalelsen er enstemmig.

Sak 19/296

Diskrimineringsnemnda har gitt følgende uttalelse:

Fylkesmannen i Oslo og Viken har ikke diskriminert A på grunn av funksjonsnedsettelse.

Ivar Danielsen
nemndleder

Gislaug Øygarden

Andreas Skoe Cederkvist

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur